

Előterjesztő: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
jegyző

Készítette: Kertészné Tátrai Zsuzsanna
adóügyi ügyintéző

BESZÁMOLÓ

SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT ADÓRENDELETEINEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

Sajószentpéter, 2022. november 16.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előző évhez hasonlóan az idén hatályba lépett és 2023. évtől várhatóan hatályba lépő törvénymódosítások sem szolgálják a helyi önkormányzati potenciál erősödését a helyi adóztatás területén. 2022. évben is megmaradt a mikro-, kis-, és középvállalkozások iparüzési adókedvezménye (a 2022. évi adó felezése), a helyi iparüzési adóbevallások állami adóhatóságon keresztül történő kötelező benyújtása, a helyi adómértékek emelésének tilalma, mely utóbbi potenciális finanszírozási forrás csökkenést jelent önkormányzatunk számára.

Míndezezből levonható az a következtetés, hogy önkormányzatunk pénzügyi mozgástere egyre inkább beszűkül és előrevetíti a következő évi adóbevételek tervezhetőségének bizonytalanságát is.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat költségvetésében a saját bevételek közel háromnegyede származik a közhatalmi bevételekből. Az adótervezés elsődleges feladata a finanszírozási feltételek olyan kombinációjának kialakítása, amelyek még garantálják a bevételek biztonságát, de nem fékezik a gazdasági teljesítményeket és nem terhelik aránytalanul a lakosságot.

Az adóbevételek tervezése során a helyi építményadó, a magánszemélyek kommunális adója, a helyi iparüzési adó, és a talajterhelési díj bevételi előirányzatainak meghatározására kerül sor. A tervezés során kiindulási alapként az előző évi teljesítés az irányadó, de a gyorsan változó jogszabályi környezet miatt egyre nehezebb feladatot jelent az előirányzatok pontos megtervezése.

A folyamatban lévő változások még bizonytalanabbá teszik az adóbevételek közül a legnagyobb bevételt biztosító helyi iparüzési adó megtervezését. A helyi iparüzési adó volt eddig is a legnehezebben prognosztizálható adónem, mivel az adóbevétel a vállalkozások gazdasági teljesítményének függvénye. Jelenleg napirenden van az egyes adótörvények módosításáról szóló T/1614. törvényjavaslat. A javaslat elfogadásával 2023. évtől jelentős, a helyi iparüzési adóbevételeinket negatívan érintő változások várhatóak, melynek bevételeinkre gyakorolt hatása 2024. évben már jelentkezni fog. Ennek részletes bemutatására a helyi iparüzési adó részben kerül sor.

A bekövetkezett és várható változások és a sok bizonytalansági tényező alapján a jelenlegi információink szerint a helyi önkormányzatok hatáskörének és adóbevételeinek elvonása miatt a helyi adók közül **az építményadó és a magánszemélyek kommunális adója jelenthet biztos bevételt az elkövetkezendő években.** Ez a két adónem jellegéből adódóan nem kötődik a vállalkozások gazdasági teljesítményéhez, mivel vagyoni, illetve kommunális típusú adó.

I. A helyi adók

A helyi adóztatás fő célja, hogy az önkormányzatnak olyan forrásai legyenek, amelyből finanszírozhatóak az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatai, szolgáltatásai, melyek folyamatos, kiegészítő jellegű bevételként jelenjenek meg.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) lehetőséget biztosított az önkormányzatnak, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan határozza meg.

Az önkormányzatok helyi adó megállapítási jogát azonban bizonyos esetekben a Htv. korlátozza. Egy meghatározott adótárgy (épület, épületrész, telek) vonatkozásában az adóalany csak egyféle adó fizetésére kötelezhető. A vagyoni típusú adók körében az épület, épületrész és a telek utáni adót egységesen, vagy csak tételesen, vagy csak a korrigált forgalmi érték alapján lehet meghatározni. Az önkormányzat nem lépheti túl a törvényben szereplő adómaximumokat, a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó és a helyi iparüzési adó megállapítása során. A helyi iparüzési adó esetén csak egy adómérték alkalmazható. A Htv. 6. § d) pontja szerint az

önkormányzat adómegállapítási joga - egyebek mellett - arra is kiterjed, hogy az adómentességeket, adókedvezményeket további mentességekkel, kedvezményekkel kibővítsse. Ez a szabály a vállalkozókra nem alkalmazható.

Sajószentpéter Város közigazgatási területén három helyi adónemre vonatkozóan kerültek adókötelezettségek megállapításra. A vagyoni típusú adók közül az építményadó, a kommunális jellegű adók közül a magánszemélyek kommunális adója, és a helyi iparüzési adó került bevezetésre. Ezenkívül az adóbevételek kis részét képezi a talajterhelési díj, de ennek felhasználása kötött, az ebből származó bevétel a környezetvédelmi alapba kerül és kizárólag a rendeletben meghatározott célokra fordítható.

1. Az építményadó

Az adókötelezettség az önkormányzat illetékessége területén lévő építményekre, így a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épületekre, épületrészekre terjed ki. Általánosságban elmondható, hogy 2022. évben építményadó fizetési kötelezettség terhelte azon adóalanyokat, akik vállalkozási célt szolgáló adótárggyal, (építménnyel, épülettel/épületrésszel) rendelkeztek. A nem vállalkozási célt szolgáló építmények mentesülnek az adó alól.

Az adókötelezettség az építmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, illetőleg hasznosításától függetlenül. Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa, több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányaduk arányában adóalanyok, amennyiben az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya.

Az adó alapja az önkormányzat döntésétől függően lehet:

- az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete, vagy
- az építmény korrigált forgalmi értéke, ebben az esetben az adó mértékének felső határa a korrigált forgalmi érték 3,6%-a.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építményadóról szóló 17/2015. (VIII.28.) rendelete alapján 2019. január 1. napjától az adó mértéke az építmény hasznos alapterülete után 1100 Ft/m²/év. Az elmúlt öt évben az adómérték két alkalommal került emelésre, ami összesen 500 forintos adómérték növekedéshez vezetett.

Mentes az adó alól a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze kivételével a földbe ásott pince, a magánszemély tulajdonában álló lakás, feltéve, ha azt rendeltetésszerűen lakás céljára használják, a magánszemély tulajdonában álló gépjárműtároló, külterületen a magánszemély tulajdonában álló építmény.

Az építményadó vonatkozásában 2022. évben az adózók száma 190 fő, az adótárgyak száma: 260 db, az adóztatott terület: 48.030 m², éves adóelőírás: 52.833.418 forint.

Az építményadó 2022. évi előirányzata a harmadik negyedév végére 45.604.595.-Ft. Az előirányzat módosítására október hónapban került sor, a módosított előirányzat 51.618.895.-Ft. Az év hátralévő részében további befizetések a hátralékosoktól várhatóak.

2. Magánszemélyek kommunális adója

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 22/2019. (XI.26.) önkormányzati rendeletével (továbbiakban: Ör.) 2020. január 1-jei hatállyal a magánszemélyek kommunális adójának bevezetéséről döntött. A magánszemélyek kommunális adóját kell fizetni annak a magánszemélynek, aki az önkormányzat illetékességi területén adott év január 1. napján lakás céljára szolgáló építmény tulajdonjogával, nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik. Amennyiben az adótárgyat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog (pl. haszonélvezeti jog) terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. Az adót tulajdonuk arányában fizetik a tulajdonosok. Valamennyi tulajdonos által írásban megkötött megállapodásban dönthetnek úgy, hogy egyikük magára

vállalja az adó megfizetését.

A magánszemélyek kommunális adója 2020. január 1. napjától adótárgyanként 12.000,- Ft/év adómértékkel került bevezetésre Sajószentpéteren.

Az önkormányzati adórendelet értelmében mentes a magánszemélyek kommunális adója alól az a 65. életévet tárgyév január 1-jéig betöltött magánszemély tulajdonos vagy lakásbérlő – ide nem értve a vagyoni értékű jog jogosítottját – aki egyedül vagy kizárólag 65 éven felüli hozzátartozójával lakik életvitelszerűen az adóköteles adótárgyban, és az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 5-szörösét (2022. évben 142.500 forintot).

A mentességet igénylő adózók adatbejelentései egyedileg kerültek elbírálásra, mivel a rendeletben rögzített 4 mentességi kritériumnak való megfelelést ellenőrizni kell a mentesség megadásához.

2021. évben 412 adóalany kapott teljes vagy részbeni mentességet, melyek felülvizsgálatára minden év februárjában sor kerül. 2021. évben a jövedelmi viszonyokban történt változás miatt többen kikerültek a mentességi körből, de a betöltött 65. életév kapcsán új mentességek is születtek. 2022. februárjában 381 db adatlap került kiküldésre a mentesség felülvizsgálathoz kapcsolódóan és végül 338 adóalany vált jogosulttá az adómentesség igénybevételére.

Évente egy alkalommal (januárban) a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatal Földhivatali Osztályától megkért adózási földkönyv alapján a már adóztatott ingatlanok esetében sor kerül a 2021. évben történt tulajdonváltások felülvizsgálatára, mely 319 ingatlan adóztatását érintette 2022. évben.

Mind az ingatlanszerzésről, mind az elidegenítésről adatbejelentést kell benyújtani.

2022. évben folytatódott azon adóalanyok felszólítása, akik 2020. és 2021. évben sem teljesítették adatbejelentési kötelezettségüket. A felhívásban az adatbejelentési kötelezettség 15 napon belüli teljesítésére szólítottuk fel az adózókat és ennek elmulasztása esetén alkalmazandó jogkövetkezményekre. Ez egy adótárgy (ingatlan) esetén annyi felhívást, végzést jelent, ahány adóalany (tulajdonos, vagyoni értékű jog jogosított) van. A felhívás ellenére adatbejelentési kötelezettségüket elmulasztó adózók szankcionálása is folyamatosan zajlik.

Azon adóalanyok részére - akik 2021. évben megkapták az 50eFt mulasztási bírságról szóló határozatot, de az adatbejelentési kötelezettségüket nem teljesítették, - 2022. augusztusában kiadásra került a 200eFt bírságról szóló határozat. 32 db határozat került ki-postázásra, melyből csak 3 db adózó teljesítette kötelezettségét. Ezt követően adóhatósági adómegállapítás keretében sor kerülhet visszamenőleg 2020. adóévtől az adókivetésre, majd a hátralék önálló bírósági végrehajtónak történő átadására.

2022-ben 276 adóalanyra kiküldésre kerültek az első körös mulasztási bírság kiszabásáról szóló határozatok. Az 50.000.-Ft összegű mulasztási bírságot kiszabó határozat kézhezvétele után 100 adózó teljesítette az adatbejelentési kötelezettségét. A szankció ellenére nem teljesítő adózók esetén a 200.000.-Ft a kötelezően alkalmazandó következő bírság tétel.

A bírság számlánkra legfőképp kommunális adónak köszönhetően a harmadik negyedév végéig 4.803 eFt bevétel folyt be.

Az önkormányzati adóhatóság adómegállapítási joga 5 év, mely azt jelenti, hogy a 2020. évben adatbejelentést be nem nyújtó adózók visszamenőleg 2020. évre is kötelesek a kommunális adókötelezettségük teljesítésére és megfizetésére.

A felhívások és bírságolás hatására 321 db olyan határozat került kiadásra, melyben 2 vagy már 3 adóévre történt az adómegállapítás.

A magánszemély kommunális adója vonatkozásában az adóalanyok száma: 3.830 fő, az adótárgyak száma: 4.175 db. A kiadott határozatok alapján jelenleg az éves előírás: 47.527.329 forint. Teljes vagy részbeni (tulajdoni hányadra jutó) mentességet 338 adóalany kapott, amely az éves adóelőírást 3.423.978 forinttal csökkentette.

A 2022. harmadik negyedév végére a teljesítés 45.811.382 forint volt. Az éves előírást meghaladó teljesítés azon adóalanyok befizetéséből származik, akik idén rendezték az elmúlt három év adóját. A kommunális adóból származó adóbevételek elkülönített adószámlán található és teljes összegben a Képviselő-testület által meghatározott beruházási célra kerül felhasználásra.

3. A helyi iparűzési adó

Az **adó alanya a vállalkozó**. Ebben a tekintetben vállalkozónak minősültek: a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott **egyéni vállalkozó**; a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott **mezőgazdasági őstermelő**, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben az éves minimálbér 50%-át meghaladja; a **jogi személy**, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll; **egyéni cég, egyéb szervezet**, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll.

Helyi iparűzési adóban adóköteles az önkormányzat illetékességi területén végzett **vállalkozási tevékenység**. Adóköteles iparűzési tevékenység fogalma alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó **iparűzési tevékenységet végez** az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja.

Az adókötelezettség az iparűzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Iparűzési tevékenység esetén - *a kivételekre is figyelemmel* - az **iparűzési adó alapja** a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, az alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

2016. január 1. napjától a helyi iparűzési adóról szóló 27/2015.(XI.23.) önkormányzati rendelet hatályos. Az iparűzési tevékenység végzése esetén az iparűzési adó mértéke változatlanul 2 %, a törvényi maximumban került megállapításra. Az adórendeletben adómentességi és adókedvezményi szabályozás nincs.

Az adózói kör összetételéről elmondható, hogy az adózók többsége kisvállalkozó, ezért az adóbevételek jelentős részét néhány nagyobb cég biztosítja. Az adózók száma 835 fő. 2022. évben benyújtott bevallások és KATA bejelentkezések alapján 804 főnek keletkezett adókötelezettsége. A 2021. évről benyújtott bevallások alapján a végleges fizetendő adó: 120.298.346 forint. Az alábbi táblázat a fizetendő adó nagysága alapján mutatja be a vállalkozói kör összetételét.

A fizetendő adó nagysága szerint	Vállalkozások száma	Az összes vállalkozáson belüli aránya %	2021. évi adó 2 vagy 1 %-os adómérték	Az összes 2021. évi fizetendő adón belüli aránya %
1 millió forint felett	27	3,36	81 857 716	68,05
Ebből helyi vállalkozás:	8	1,00	16 364 057	13,60
500 ezer és 1 millió forint között	15	1,87	10 771 745	8,95
100 ezer és 500 ezer forint között	73	9,08	16 187 512	13,46
10 ezer és 100 ezer forint között	227	28,23	8 107 444	6,74
Kata alanyok 08.31. évi adó 16 644 Ft	162	20,15	2 451 465	2,04
Kata alanyok 09.01. évi adó 8 356 Ft	41	5,10	342 596	0,28
10 ezer forint alatt	259	32,21	579 868	0,48
Összesen	804	100,00	120 298 346	100,00

A vállalkozói kör összetételét megvizsgálva megállapítható, hogy az adóelőírásból közel 82 mFt 27 db 1 mFt feletti adót fizető vállalkozás bevallásából származik. **Tehát az adózók 3,36 %-a biztosítja az összes bevételünk 68 %-át. Ebből adózóink 1 %-a helyi vállalkozás, számuk 8 db és az összes adóelőírás 13,6 %-át teszik ki.**

500 eFt és 1 mFt közötti adót fizető vállalkozások száma 15 db, 100 eFt és 500 eFt közötti adót 73 vállalkozás fizet. A 10 eFt és 100e Ft közötti sávba jutó vállalkozások száma: 227 db, ők mindössze az adóelőírás 6,74 %-át biztosítják.

A 10eFt alatti adófizetési kötelezettséggel rendelkező vállalkozások száma a legtöbb: 259 fő, ami azt jelenti, hogy havonta az 1000 Ft-ot nem éri el az adófizetési kötelezettségük. **Az arányuk 32,21 %, a legnagyobb az összes vállalkozáson belül, viszont ők biztosítják a legkevesebb bevételt, az iparüzési adóelőírás 0,48%-át.**

A kisadózó (KATÁS) vállalkozások számára 2022. év közben életbe lépett jogszabályi változás – a régi KATA törvény hatályon kívül helyezése 2022.08.31. napjával és az új KATA törvény 2022.09.01. napjával történt hatályba lépése – miatt két adat áll a rendelkezésünkre. A régi KATA adóalanyok száma 162, arányuk **20,15 %** és tőlük **bevételeink 2,04%-a** származik. Az új KATA alanyok száma 41 főre csökkent a korábbi 162-ről.

Ez év szeptemberétől legfőképp az energiaárak drasztikus emelkedése miatt egyre több helyi vállalkozó kénytelen tevékenységét szüneteltetni vagy befejezni. Az év első 8 hónapjában összesen 15 egyéni vállalkozó jelentette be tevékenysége szüneteltetését, 2022. szeptember 1 napjától ezen vállalkozók száma 13-al nőtt. Az idén augusztus 31. napjáig 62 vállalkozásnak szűnt meg végleg a tevékenysége, szeptember 1. óta ez a szám már 20-al nőtt.

Az iparüzési adó (adóelőleg) 2022-ben is a felére - 2 százalék helyett 1 százalékra - csökken a 4 milliárd forint árbevétel vagy mérlegfőösszeg alatti kis- és középvállalkozások, valamint az egyéni vállalkozások körében.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 51/L-O. §-ai tartalmazzák a 2022. évben végződő adóévben érvényes, a mikro, kis- és középvállalkozásokra vonatkozó 1%-os helyi iparüzési adómérték-kedvezmény szabályozását, az érintett vállalkozások körét és az adókönyvítés érvényesítésének lehetőségeit. **Az adómérték-kedvezmény miatti bevételkiesés kompenzálásával kapcsolatban a mikro-, kis- és középvállalkozások 2022. évi iparüzési adókedvezményével kapcsolatos önkormányzati támogatásról szóló 61/2022. (II. 28.) Korm. rendelet tartalmaz szabályozást.** Ennek megfelelően a támogatás összege önkormányzatunk esetében a kieső iparüzési adóbevétel 100%-ával egyező összeg.

A támogatás alapja a Magyar Államkincstár által 2022. május 16-áig szolgáltatott - az ASP Adó szakrendszerben található, vagy interfészen keresztül az ASP adattárházba átadott -, 2022. május 10-ei dátumú kieső iparüzési adóbevétel. A támogatás alapjául szolgáló adatsor leválogatása az ASP Adattárházból történt, majd ezt követően került átadásra a Pénzügyminisztérium részére. Mivel a leválogatásban szereplő, a nyilatkozatok alapján felezésre kerülő összegek az első félévi adóelőleg részletre vonatkoznak (a 2022. május 10-ei állapot szerint ezek állhatnak teljeskörűen rendelkezésre) „évesítésre kerülnek”, hogy a teljes évi támogatási összeg kiszámítható legyen. A támogatás két egyenlő részletben kerül folyósításra. A kieső iparüzési bevételt 32.463.176 forint összegben a Kormány 2022. júniusi és októberi utalással megtérítette az önkormányzatunknak.

A mikro- kis- és középvállalkozások iparüzési adókedvezménye 2022. december 31. napjáig van hatályban. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a jövő év folyamán a 2022. év elszámolása során, amennyiben az idén leutalt összeg nem fedezi a vállalkozások 2022. évi bevallásában szereplő támogatástartalmát, akkor még számíthatunk a 2022. évi kieső HIPA bevétel állami kompenzációjára 2023. novemberében.

A helyi iparüzési adó I.-III. negyedévi teljesítése 138.712.842 forint, ami jelenleg 111,45 %-os teljesítést jelent a módosított előirányzathoz képest. Az előirányzat túlteljesítése az alábbi okokra vezethető vissza:

- a vállalkozások gazdasági teljesítménye a vártnál kedvezőbben alakult,

- 2022. május 31. napjával 305 adózónak, összesen 29 060 eFt fizetendő adókülönbözet került előírásra, 157 adózónak 10 584 eFt negatív adókülönbözet került törlésre, melyből az adózók szeptember 30. napjáig mindössze 6.097 eFt-ot igényeltek vissza.
- a helyi iparüzési adóelőleg-kiegészítési kötelezettség eltörlése miatt az adózók 2022. május 31-el fizették meg a teljes adókülönbözetük összegét.

Az év végéig további bevétel a hátralékos adózóktól és a bevallásukat késedelmesen teljesítőktől várható.

4. A gépjárműadó, mint átengedett adóbevételi forrás

2020. évtől a 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet 4. §-a az önkormányzatokat eddig megillető **gépjárműadó bevétel központi költségvetésbe történő utalását rendelte el.**

2021. január 1. napjától a gépjárműadóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adóhatóság látja el. Azonban a 2021. január 1. napját megelőző időszakokra eső gépjárműadó ügyekben (hátralék, túlfizetés) továbbra is az önkormányzati adóhatóság az illetékes, de az ebből származó összes bevétel minden hónap 10. napjáig továbbutalásra kerül a Magyar Államkincstár felé.

Az előző évhez hasonlóan még mindig előfordulnak téves befizetések, mert 10 adóalany a 2022. évi gépjárműadóját az állami adóhatóság helyett az önkormányzati adóhatóság számlájára fizette be. A Magyar Államkincstár iránymutatása szerint a 2022. évi téves befizetések összege nem utalható a Kincstári számlára, a túlfizetésre vonatkozó szabályok szerint kell nyilvántartani és az adózóknak visszafizetni. Míg 2021. évben 40 esetben kellett adótúlfizetés ügyében intézkedni kérelemre vagy hivatalból, ezzel szemben 2022. novemberéig már 50 alkalommal.

5. Talajterhelési díj

2015. június 1. napjától Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2015. (IV.27.) önkormányzati rendelete szabályozza a talajterhelési díjat. A díj mértéke 1.800.- Ft/m³ a vízfogyasztás után, melyet a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény határoz meg, tehát a díj mértékét nem a Képviselő-testület állapítja meg. Mentés a rákötés évének első napjától a talajterhelési díj megfizetése alól az a kibocsátó, aki a közcsontra ráköt. 85 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg azt a lakossági kibocsátót, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem mindenkor öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét nem haladja meg. 90 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg a kibocsátót, amennyiben a közcsontra történő rákötést az alábbi tényezők akadályozzák: a) a gerincvezeték kiépült, de bekötővezeték nincs, b) házi szennyvízátelő berendezés alkalmazása szükséges, c) akinek az ingatlan csak kerti csappal rendelkezik.

A rendelet megalkotásával a kedvezményre, mentességre jogosultak száma jelentősen csökkent. A rendelet csak a közcsontra hálózatra év közben rákötött adózók számára biztosít adómentességet, ezért az adóalanyok száma a rákötések miatt csökkenő tendenciát mutat.

A talajterhelési díj fizetésére köteles adózók száma 2022. évben: 57 fő. Az éves előírt díj: 715.140 forint. A 2022. harmadik negyedév 909.702 Ft-tal 90,97 %-on teljesült. A talajterhelési díjből származó bevétel felhasználása kötött, a negyedévente befolyt összeg utalása a Környezetvédelmi Alapba történik.

Az alábbi táblázat az előirányzatok és a harmadik negyedévi teljesítés adatait mutatják be.

Előirányzatok alakulása a III. negyedév végén

(forintban)

Adónem	2022. évi módosított előirányzat	2022. I-III. negyedévi teljesítés	2022. I-III. negyedév teljesítése a módosított előirányzathoz képest, %-ban
Építményadó	45 000 000	45 604 595	101,34
Magánszemélyek kommunális adója	35 000 000	45 811 382	130,89
Iparüzési adó	124 463 308	138 712 842	111,45
Talajterhelési díj	1 000 000	909 702	90,97
Bírság Pótlék	2 664 371	4 642 986	174,26
Összesen	208 127 679	235 681 507	113,24

II. Követelés és hátralékkezelés

2018. január 1-jétől megváltoztak a követeléskezelésre és végrehajtásra vonatkozó szabályok. Az önkormányzati adóhatósági végrehajtásnál alkalmazandó jogszabályok:

- az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.),
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.),
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.),
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.).

E jogszabályok, illetve egyéb törvények alapján az adóhatóság hatáskörébe tartozik az adótartozás beszedése, egyes adók módjára behajtandó köztartozás végrehajtása. Ennek során az adóhatóság egyrészt az általa nyilvántartott adók és ezekhez kapcsolódó szankciók (*késedelmi pótlék, bírságok*) vonatkozásában hivatalból, másrészt jogszabályi rendelkezés alapján külső megkeresésekre folytat végrehajtást.

Az adóhatósági végrehajtás során végrehajtható okirat: a fizetési kötelezettséget megállapító, véglegessé vált hatósági döntés, az önadózás esetén a fizetendő adót, adóelőleget, adóelőleg kiegészítést tartalmazó bevallás, az adózóval közölt adóhatósági adómegállapítás, az adók módjára behajtandó köztartozás esetén a behajtást kérő megkeresése. Az okirat végrehajthatóságához külön intézkedésre nincs szükség. A tartozás után felszámított pótlék, kamat, a végrehajtási költségátalány és költségminimum az adótartozásra vonatkozó végrehajtható okirat alapján hajtható végre.

A végrehajtási eljárások alkalmával végrehajtási költség is előírásra kerül. A megváltozott jogszabályi követelmények miatt erről nem kell külön végzésben rendelkezni, hanem a végrehajtási cselekmény fogatosításával egyidejűleg kiszabandó, az önkormányzati adóhatóságnak csak utólagos tájékoztatási kötelezettsége van ezzel kapcsolatban.

A végrehajtási eljárást az önkormányzati adóhatóság akkor indítja meg, ha az adós a jogerős végrehajtható okiraton alapuló tartozását esedékességkor nem fizette meg a fizetési felhívás ellenére.

Az adó-végrehajtásban a végrehajtási cselekmények sorrendje nem kötött, akár egyszerre több végrehajtási cselekmény is fogatosítható. A hatósági átutalási megbízás, jövedelem letiltás kibocsátására, továbbá a vagyonfeltárás eredményétől, valamint az adótartozás összegétől függően a nyilvántartás (*gépjármű-, cég-, ingatlan-nyilvántartás*) alapján történő foglalásra általában egy időben, vagy egymást követően rövid időtartamon belül is sor kerülhet. Azon cselekmények fogatosítása indokolt, amely gyors és hatékony, költségkímélő eszköznek látszik az adóhatóság követelésének megtérülésére, valamint az arányosság elvének figyelembe vételével az adósra nézve a legkisebb mértékű korlátozással jár.

A hátralék és a követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának. Az adóhatóság feladatait két jól elkülönülő részre, a hátralékkezelésre, valamint a tényleges végrehajtási cselekmények fogatosítására lehet megbontani. Adóhatóságunk a humánus megoldások elkötelezett híve, így egyetlen tartozás esetében sem intézkedett úgy, hogy előtte ne tájékoztatta volna az adózót arról, hogy már esedékes hátraléka van. Egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a hátralékkal rendelkező adós tartozását önkéntesen rendezze, illetve átütemezést kérjen. Az elmúlt évek során kialakított következetes gyakorlatnak megfelelően az önkormányzati adóhatóság az átütemezés során azt az elvet követi, hogy sem adó-, sem bírság-, sem pótlékbevételeiről nem mond le, illetve a tartozásnak az adott költségvetési év során rendeződnie kell.

2018. január 1. napjától az önkormányzatnak törvényi kötelezettsége az elektronikus kapcsolattartás az egyéni és társas vállalkozásokkal. Az elektronikus kapcsolattartás azt jelenti, hogy az önkormányzati adóhatóság hivatalos iratokat az egyéni vállalkozások esetén az ügyfélkapura, a cégek esetében a cégkapura küldi meg. Mindezekre tekintettel az adózóknak és képviselőiknek különös figyelmet kell fordítani arra, hogy elektronikus tárhelyüket rendszeresen figyelemmel kísérik. Az előző évhez hasonlóan idei év tapasztalata alapján is elmondható, hogy az adózók 1/3-a az elektronikusan megküldött fizetési felhívást nem töltötte le. **Az elektronikus kapcsolattartás negyedik évében még mindig nem fordítanak kellő figyelmet az adózók és képviselőik az ügyfélkapura, a cégkapura érkező küldeményeik letöltésére, ezért az önkormányzati adóhatóságnak több végrehajtási intézkedést kell fogatosítania a hátralékok behajtása érdekében.**

Az adóhatóság alapvető célkitűzése a hátralék növekedési ütemének lassítása, illetve megállítása a hátralékkezelési és végrehajtási eljárások hatékony, eredményes és lehetőség szerint gyors alkalmazásával. Ennek érdekében az önkormányzati adóhatóság rendszer-hozzáféréseket igényelt:

- a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől elektronikus úton egy nap alatt szerzi be a hátralékos munkaviszonyára vonatkozó adatokat, melyet a munkabér letiltást fogatosítást teszi gyorsabbá,
- illetve a Belügyminisztérium járműnyilvántartásához való hozzáféréssel naprakész információkkal rendelkezik a hátralékos gépjármű tulajdonjogáról, amit a gépjármű foglalás során hasznosít,
- jogszabály lehetőséget biztosít évente egy alkalommal az Edelényi Járási Hivatal Földhivatali Osztályától az Adózási Földkönyv megkérésére, mely alapján Sajószentpéter illetékességi területén lévő valamennyi ingatlanról információkkal rendelkezünk.

A végrehajtási eljárások hatékonyabbá tétele érdekében **2021. decembere óta adóhatóságunk minden hónapban elektronikus úton átadja a hátralékos adózók állományát a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé adóvisszatartás érdekében.**

2022. évben megközelítőleg 50 adózó esetében történt hátralék behajtás az állami adóhatóság által, mely 1.169.558,- Ft-tal csökkentette a hátralék állományunkat.

Mindezek hatására a végrehajtási eljárások eredményesebbé váltak, kisebb költséggel, lényegesen rövidebb idő alatt nagyobb hatékonysággal folytathatók le.

Azon adózók, akik adófizetési kötelezettségüket határidőben nem rendezték, fizetési felhívást kaptak. 2022. évben 1.201 db fizetési felhívás kibocsátására került sor, melyből 880 db postai úton és 321 db elektronikus úton került megküldésre a hátralékosok részére.

A fizetési felhívások eredményeként 2022. novemberéig további befizetések érkeztek valamennyi adónem esetében:

• építményadó:	1.710.653 forint
• magánszemély kommunális adója:	2.278.494 forint
• iparüzési adó:	2.975.889 forint
• talajterhelési díj:	267.270 forint
• <u>bírság, pótlék:</u>	<u>926.010 forint</u>
Összesen:	8.158.316 forint

A végrehajtási eljárások folyamatban vannak, melynek hatására bevétel növekedést már csak az eredményesen zárult végrehajtási eljárásokból várhatóak.

Az alábbi két táblázat a hátralékállomány nagyságát mutatja be 2022. 11. 15-i állapot szerint:

Közhatalmi bevételek	Hátralékos adózók száma	Kintlévőség		
		Összes	ebből behajthatatlan	ebből végrehajtás alá vonható
Helyi építményadó	24	26 714 032 Ft	19 601 889 Ft	7 112 143 Ft
Magánszemély kommunális adója	309	4 218 135 Ft	134 761 Ft	4 083 374 Ft
Helyi iparüzési adó	159	10 690 626 Ft	4 979 163 Ft	5 711 463 Ft
Gépjárműadó	161	4 930 436 Ft	463 559 Ft	4 466 877 Ft
Talajterhelési díj	15	415 220 Ft	1 440 Ft	413 780 Ft
Összesen	668	46 968 449 Ft	25 180 812 Ft	21 787 637 Ft

Egyéb közhatalmi bevételek	Hátralékos adózók száma	Kintlévőség		
		Összes	ebből behajthatatlan	ebből végrehajtás alá vonható
Pótlék*	3742	11 094 903 Ft	6 709 470 Ft	4 385 433 Ft
Bírság	351	23 738 887 Ft	3 301 849 Ft	20 437 038 Ft
Összesen	4093	34 833 790 Ft	10 011 319 Ft	24 822 471 Ft

*Pótlék esetén a 3742 hátralékos adózóból 2668 főnek van 100 Ft alatti tartozása

A kintlévőségek oszlop mutatja a hátralék állomány nagyságát, de ez magában foglalja a behajthatatlan követeléseket, melyek a következők:

- folyamatban lévő felszámolás vagy a felszámolási eljárás eredményeként megszűnt vállalkozások tartozásai, melyek a bejelentett hitelezői igény ellenére nem folytak be,
- kényszertörlesztés alatt lévő vagy kényszertörlesztés eredményeként megszűnt cégek tartozásai,
- elhunyt adózók tartozásai,
- önálló bírósági végrehajtónak behajtásra átadott tartozások, melyek eredménytelenül zárultak.

A hátralékállomány valós nagyságát ezek a tételek torzítják, mert a jelenleg hatályos jogszabályok miatt behajthatatlanság címén nem törölhetőek, csak az elévülési idő leteltét követően.

A közhatalmi bevételek tábla végrehajtás alá vonható oszlopában lévő, összesen 21 787 637 Ft-ból, a legnagyobb hátralékkal rendelkező adózónk tartozása 24 %-ot tesz ki, melynek önálló bírósági végrehajtó útján történő behajtása jelenleg is folyamatban van. A többi, 667 fő adózónk fennálló tartozása összesen 16 625 485.-Ft. A tavalyi évi beszámolóban közölt összes kintlévőség állománya az idei évre 26 %-kal, azaz 16 505 303 forinttal csökkent.

Az egyéb közhatalmi bevételek táblában szereplő hátralékállomány előző évhez képest jelentősen nőtt, melynek oka a magánszemélyek kommunális adója adókötelezettséget nem teljesítő adózók bírságolása, valamint a jegybanki alapkamat növekedése miatt a hátralékokra magasabb a késedelmi pótlék összege.

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2022. november 16.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
..../2022. (XI. 24.) határozata
Sajószentpéter Városi Önkormányzat adórendeleteinek végrehajtásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a beszámolót és az alábbi döntést hozta:

A Képviselő-testület az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Jegyző

Határidő: azonnal